

VERONIKA MATĚJKOVÁ - ČESKÁ VIZE

(*1978) bohemistka, polonistka, Praha

zveřejněno v Kavárně iDNES.cz v úterý 29. září 2009

Potřebujeme:

1) **Sebevědomí** - ne jako aroganci, ale jako velmi potřebnou nezakomplexovanost. Potřebujeme se zbavit pocitů nedostatečnosti a sebestředné ublíženosti, které přerůstají v extrémy různého druhu. Nestavme svoji identitu na vymezování se vůči nepříteli (sousední státy, národnostní či náboženské menšiny atd.). Postavme ji naopak na tom, že děláme dobře něco, co má smysl.

2) **Odvahu** - pouštět se do boje za věci, které považujeme za správné. Rezignovanosti, strachu a snahy hladce proplout už tu bylo dost. Nebojme se podporovat pravdu a právo oproti bezohlednosti a cynické vypočítavosti.

3) **Využitou svobodu** - protože zatím ji většinově chápeme spíš jako možnost pestrého výběru ze spousty mobilních telefonů. Svoboda ale znamená nepřihlížet jen, co se s námi a kolem nás děje, ale naopak hrát ve svém životě aktivní roli. Skrze svobodu máme možnost realizovat svoje hluboké touhy a nejdůležitější přesvědčení a nést za to odpovědnost.

4 a 5) **Paměť** a **důvěru ve vlastní zkušenost** - mj. jako dva důležité prostředky proti manipulaci. Když víc věříme tomu, co dávají v televizi, než sami sobě, a když se nechceme rozpomínat na to, co bylo, může si s námi leccjaký politik pohrávat, jak se mu zlíbí. Bez paměti a důvěry ve vlastní zkušenost jsme jen loutky, žádní svobodní občané.

6) **Vzdělání** - které nás povede nejen k univerzitním titulům, ale také ke kritickému a etickému myšlení. Ze škol by měli vycházet lidé nejen jako dobří odborníci, ale jako osobnosti schopné pozorně vnímat svět kolem sebe, včasné rozpoznávat problémy a umět zasáhnout.

7) **Elity** - bez nichž – tedy bez myšlenkových a etických vzorů – žádná společnost nemůže prospívat. Mít v čele pouze politiky evidentně nevede dobrým směrem. Elitám musíme jako společnosti vytvořit důstojné podmínky a prostor. A co se elit týče – ty by měly vystoupit ze své odborné povýšenosti, či naopak přehnané skromnosti, a začít uplatňovat svoje vědění ve veřejném životě.

8) **Spravedlnost** - potřebujeme posílit důvěru v to, že naše společnost má funkční instituce, které ctí právo a u nichž v nouzi najdeme spravedlivé zastání. A především potřebujeme takové hodnověrné instituce skutečně mít. Ty totiž nastavují celospolečenská měřítká pro to, aby i každý jednotlivec nerelativizoval, jak právě jedná, ale nesl za svoje činy plnou odpovědnost.

9) **Duchovnost** - k níž patří i kultura. Braňme se všeobecně rozšířenému pocitu, že nám k životu stačí jen radosti, které jsou po ruce tady a teď. Kultura, která nám přináší myšlenky a zážitky přesahující naši každodennost a prohlubuje naši zkušenost, není jen nepotřebnou třešň na dortu – musíme ji naopak podporovat.

10) **Společenské desatero** - jako jakýsi základní výčet hodnot, priorit a kvalit, na kterých nám jako společnosti skutečně záleží. Je to téma k veřejné diskusi, kterou bychom se také měli naučit. Těžko se totiž jako společnost můžeme vyvíjet, pokud vůbec nemáme jasno v tom, co je pro nás vlastně dobré a co špatné. A když se na tom nedokážeme shodnout.

*ČESKÁ VIZE = deset nejdůležitějších hodnot, na kterých by měla stát budoucnost naší společnosti
KRÁTKÁ (cca 40 řádků, 1 strana A4) ESEJ (sloupek, črta, úvaha, reflexe, komentář, dialog, výzva, poselství, zpráva, dopis, návod, kuchařka, seznam, grafika...) formulovaná pro závěrečný díl ročního cyklu diskusí KABINET HAVEL – Úsvit v Čechách, který se uskuteční 19. listopadu 2009 v Brně.*